

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/158/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121209123
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121209123.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobkyne: T. J., B.. X.XX.XXXX, X. Š. XXX, XXX XX Š., právne zastúpená: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 100 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 300 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a.
- III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej 1 100 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia. Tvrdila, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 12Csr/1/2016 bol zrušený rozhodcovský rozsudok, ktorým sa žalovaný snažil vymôcť od žalobkyne plnenie vo výške, na ktorú nemal nárok. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12Csr/1/2016 s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoSr/2/20018 s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti.
2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Poukázal aj na skutočnosť, že výška primeraného finančného zadostučinenia je neprimeraná.
3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 11.4.2022 a vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobkyne, v neprítomnosti žalovaného, nakoľko boli splnené podmienky pre prejednanie veci v jeho neprítomnosti. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov.
4. Z predložených listinných dôkazov bol zistený tento skutkový stav:
5. Medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 30.5.2014 uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej bola žalobkyni poskytnutá suma 300 eur, ktorú sa zaviazala splatiť spolu s celkovými nákladmi spotrebiteľa vo výške 288 eur, t.j. zaplatiť celú čiastku 588 eur do 16.5.2015. Strany si dohodli ročný úrok vo výške 39,17%, administratívne náklady za poskytnutie úveru predstavovali 170,55 eur. Výška mesačnej splátky bola dohodnutá na sumu 49 eur. Výška RPMN bola 96%.

6. Strany zároveň zatvorili rozhodcovskú zmluvu, v zmysle ktorej všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere budú riešené Stálym rozhodcovským súdom

7. Podaním zo dňa 12.02.2016 žalovaný, ako žalobca, podal Stálemu rozhodcovskému súdu zriadenému pri Asociácii pre arbitráž, Vansovej 2, 811 03 Bratislava dňa 12.02.2016 žalobu, ktorou žiadal, aby rozhodcovský súd zaviazal žalobkyňu zaplatiť mu nesplatenú istinu úveru vo výške 84 eur, úrok vo výške 39,15 % ročne zo sumy 300 eur od 31.05.2014 do 09.10.2014, vo výške 42,48 eur, zo sumy 251 eur od 10.10.2014 do 13.02.2015 vo výške 34,19 eur, zo sumy 182 eur od 31.07.2015 do 02.09.2015 vo výške 6,64 eur, zo sumy 133 eur od 03.09.2015 do 30.09.2015 vo výške 4 eur, zo sumy 84 eur od 01.10.2015 do zaplatenia, nesplatený poplatok vo výške 170,55 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 231 eur od 17.05.2015 do 30.07.2015 vo výške 2,37 eur, zo sumy 182 eur od 31.07.2015 do 02.09.2015 vo výške 0,85 eur, zo sumy 133 eur od 03.09.2015 do 30.09.2015 vo výške 0,51 eur, zo sumy 84 eur od 01.10.2015 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 33 eur, poplatok za upomienky vo výške 10 eur a trovy rozhodcovského konania v celkovej výške 118,10 eur. Rozhodcovský súd rozsudkom zo dňa 06.07.2016 žalobe v celom rozsahu vyhovel.

8. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 12Csr/1/2016 zo dňa 8.12.2017 zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, sp. zn. SRSAspA 04176/16 zo dňa 06.07.2016. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že rozhodcovská zmluva má povahu samostatnej zmluvy, pričom nešlo o zmluvu individuálne dojednanú, nakoľko bola vopred pripravená dodávateľom bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť akokoľvek do jej textu zasiahnuť. Ide o zmluvné dojednanie majúce charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je neplatná a je naplnený zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.11.2018.

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnomu záveru:

10. Podľa § 53 odsek 4 písmeno r) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom.

11. Podľa § 3 odsek 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

13. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi

z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

14. Z obsahu predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobkyňa uzatvorila s veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá obsahuje dojednanie o tom, že prípadné spory medzi stranami bude riešiť rozhodcovský súd. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa ako klient nemala samostatnú možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, žalobkyňa nebola preukázateľne poučená o dôsledkoch takéhoto dojednania, preto je nutné túto zmluvnú podmienku považovať za neprijateľnú v zmysle § 53 odsek 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, keďže umožňuje, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom.

15. Nakoľko žalobkyňa úspešne uplatnila na súde porušenie svojich spotrebiteľských práv, vznikol jej nárok na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému.

16. Nie je možné sa stotožniť s názorom žalobkyne v tom smere, že suma 1 100 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa svojím nárokom obrátil na rozhodcovský súd. Suma 1 100 eur nie je ničím odôvodnená. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobkyňa okrem jediného argumentu (uplatnenie si nároku na rozhodcovskom súde) pred súdom neprodukovala žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Súd prvej inštancie preto považoval za spravodlivé priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, pri výpočte ktorého súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy veriteľ poskytol žalobkyni sumu 300 eur, a táto suma je podľa názoru súdu suma adekvátne ako morálna satisfakcia pre žalobkyňu za uplatnenie si nároku na rozhodcovskom súde žalovaným a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

18. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

19. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. Súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že jej nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

21. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.